

Haarlem

Briefhoofd Wethouder

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Aan de leden van de Commissie Beheer

Datum 11 december 2009
Ons kenmerk WZ/OGV/2009/226695
Contactpersoon J.B.L. Reelfs
Doorkiesnummer 023-5113390
E-mail jreelfs@haarlem.nl
Bijlage(n) geen
Onderwerp Stand van zaken uitvoering Programma Haarlem Schoon 2009

Geachte leden van de Commissie Beheer,

Graag wil ik u met deze brief informeren over de stand van zaken rond het programma Haarlem Schoon.

Zoals u wellicht inmiddels bekend is, omvat het programma Haarlem Schoon een aantal initiatieven gericht op het op kwaliteit brengen van de openbare ruimte. De doelstelling hierbij is dat Haarlem in ieder geval een goede gemiddelde positie in zijn klasse inneemt. Liefst echter daar bovenuit steekt, zodanig dat Haarlem aan de top van de schoonste steden komt te staan.

Halfjaarlijks informeer ik u middels deze brief over de voortgang van het programma. Evenals in de vorige melding komen ook nu weer de verschillende relevante thema's aan de orde. Gezien de invloed van de afvalinzameling op het aspect schoonheid van de openbare ruimte maakt ook de voortgang op dit onderdeel, voor zover van toepassing, deel uit van deze bespreking. De volgende onderwerpen komen onderstaand aan de orde:

1. Basisproject zwerfafval
2. Monitoring openbare ruimte
3. Afvalstoffenverordening
4. Toekomstvisie reinigingsrecht
5. Nieuwe opzet inzameling en reiniging binnenstad
6. Ondergrondse inzameling
7. Hondenbeleid
8. Uitdelen van handelsreclame
9. Kauwgum verwijderen
10. Inzameling kunststoffen
11. Toekomstvisie grofvuil
12. Drijfafval
13. Sterk vervuilende locaties (Hotspots)
14. Invoering diftar

Gaarne bij beantwoording ons kenmerk vermelden.
Bezoekadres: Zuider Buiten Spaarne 22, Haarlem
www.haarlem.nl

Haarlem

2

1. Basis en Plusproject zwerfafval

De centrale overheid hecht belang aan een schone leefomgeving. Zij wil gemeenten daarom stimuleren en ondersteunen bij het opstellen van programma's om het ontstaan van zwerfafval te voorkomen en de aanwezigheid te verminderen. Hiervoor kan aanspraak gemaakt worden op subsidies. Wel zijn hieraan enkele voorwaarden verbonden. Eén daarvan is dat het bestuursorgaan van de aanvrager het plan van aanpak vaststelt.

Dit jaar is door het college het basisproject zwerfafval vastgesteld. Dit in 2008 met een subsidie uitgevoerde project hield in het in kaart brengen van de huidige situatie ten aanzien van zwerfafval, alsmede het formuleren van een plan van aanpak ter verbetering. Voor het uitvoeren van het plan van aanpak is, in het kader van een plusproject, door de overheid eveneens subsidie ter beschikking gesteld. Het college is in oktober akkoord gegaan met de wijze waarop de gelden, in totaal € 240.000, besteed zullen worden.

Het plusproject wordt in samenwerking met Spaarnelanden uitgevoerd en is in november opgestart. De doelstelling is het structureel verankeren van een verbeterde aanpak van zwerfafval zowel binnen het beleidskader van de gemeente als bij de uitvoerende organisatie van Spaarnelanden. Het gaat hierbij om de volgende deelprojecten:

- Het opstellen van een nieuw reinigingsplan.
- Het doen van een proef met beeldgestuurd reinigen.
- De ontwikkeling van een systeem voor monitoring.
- Het ontwikkelen van een communicatie campagne.
- Het opzetten van een handhavingstrategie voor zwerfafval en deze in praktijk brengen.

Het project heeft een doorlooptijd van 2 jaar en zal afgerond zijn eind 2011. Na deze periode zal naar verwachting het nieuwe reinigingsconcept stadsbreed ingevoerd worden. Uitgangspunt hierbij is dat invoering zal plaatsvinden zonder extra structurele kosten.

2. Monitoring openbare ruimte

Onkruidgroei

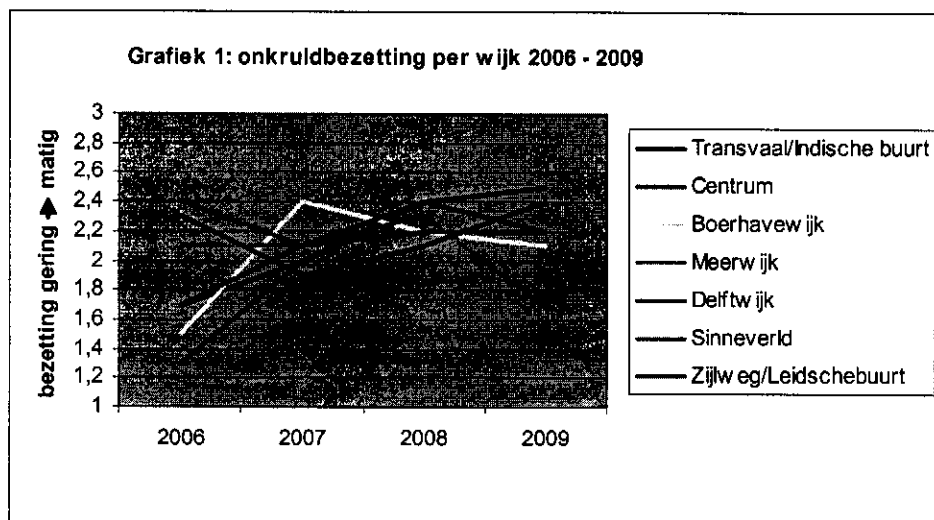
Sinds 2006 wordt het onkruid in Haarlem bestreden middels een gecombineerde inzet van chemie en mechanische verwijdering. De toepassing van chemie vindt plaats op basis van de randvoorwaarden volgens het DOB – systeem. De afkorting "DOB" staat voor Duurzame Onkruid Bestrijding. Het DOB – systeem houdt naast een aantal toepassingsregels een limitering in van de hoeveelheid van het onkruidbestrijdingsmiddel dat toegepast mag worden. Maximaal mag per hectare per jaar 720 gram van de werkzame stof in het middel worden toegepast.

De beoordeling van het resultaat vindt plaats op basis van de beeldkwaliteit op een aantal punten in de stad. Uitgangspunt hierbij is het classificatiesysteem ontwikkeld door het CROW en Eco Consult in 2007. Dit systeem houdt de onderstaande 5 klassen in:

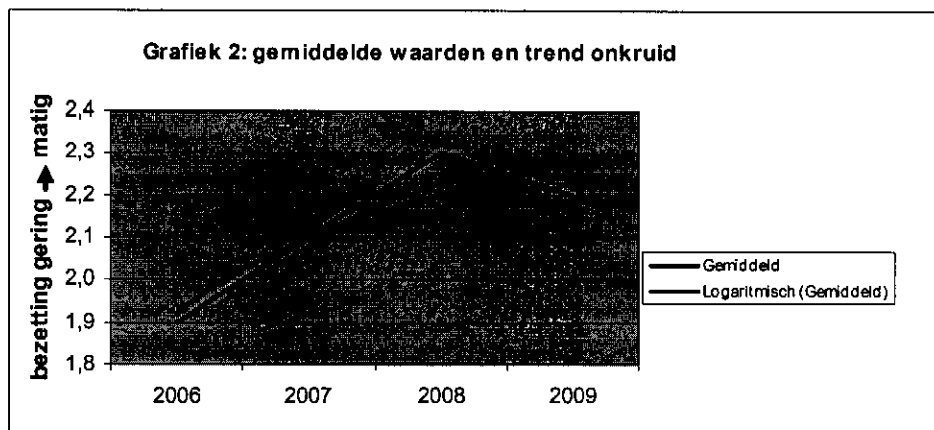

klasse	omschrijving
1	geen tot geringe onkruid
2	gering onkruid
3	matig onkruid
4	zwaar onkruid
5	zeer zwaar onkruid

Grafiek 1 geeft een overzicht van de onkruidbezetting per wijk over het tijdvak waarin het DOB – systeem wordt toegepast (2006 – 2009).

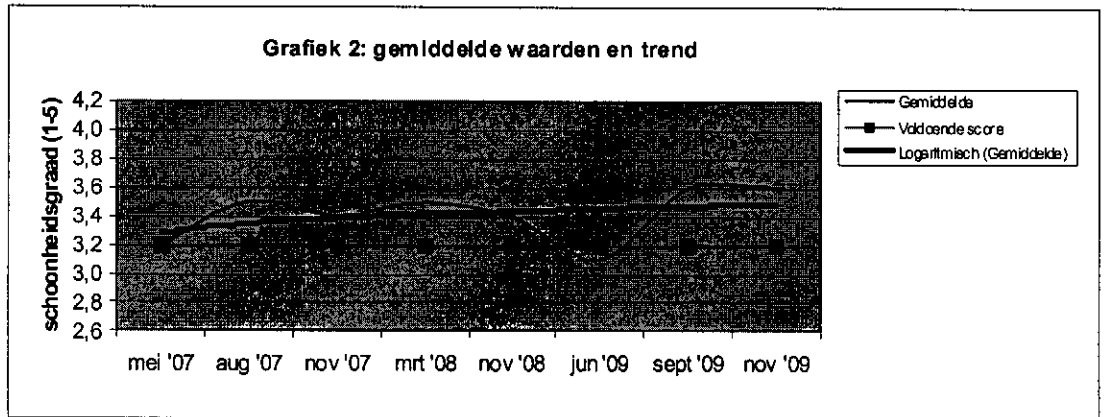
De onderstaande grafiek (grafiek 2) laat de totaal gemiddelden zien en het logaritmisches gemiddelde (trend) over de periode 2006 – 2009.

Geconstateerd kan worden dat vanaf 2006 een toenemend aantal wijken qua onkruidbezetting gemiddeld boven niveau 2 is komen te liggen. Er een verloop

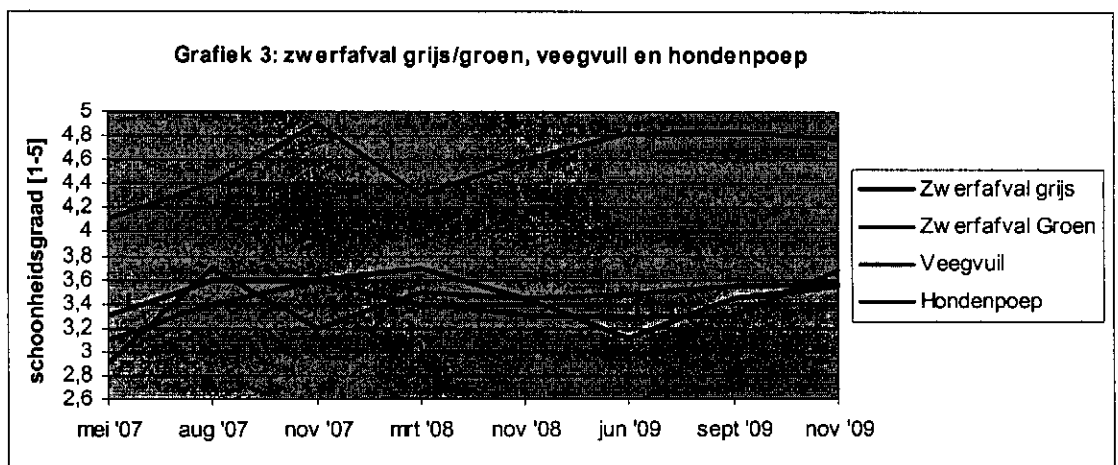

Grafiek 2 geeft de gemiddelde schoonheidsgraad van Haarlem in totaal weer over de onderzochte periode. Tevens is de trend aangegeven aangaande de ontwikkeling van de schoonheidsgraad in de tijd.

Wanneer een score van 3,2 als voldoende beschouwd wordt (te vergelijken met een 6,5 op een 10 puntenschaal) dan scoren de meeste wijken in de tijd gezien boven dit basisniveau. De plotseling terugval bij vrijwel alle wijken in juni 2009 is in dit verband bijzonder en kan voorsnog niet verklaart worden. Te zien is voorts dat de ontwikkeling in Schalkwijk wat achter blijft. Deze wijk behoeft extra aandacht. Er is tenslotte een trend waarneembaar (logaritmisch gemiddelde) waarbij de Schoonheidsgraad na aanvankelijk te zijn toegenomen zich momenteel lijkt te stabiliseren.

De afzonderlijke zwerfafvalcomponenten (grafiek 3) laten over de tijd genomen een zelfde beeld zien. Positief is ook de ontwikkeling van de afwezigheid van hondenpoep. Er is een tendens waarneembaar naar minder uitwerpselen. Wellicht levert de handhaving en zichtbaarheid van geüniformeerde medewerkers op straat hieraan een positieve bijdrage.

Na ruim twee jaar monitoren kan gesteld worden dat het huidige beeld de uitkomst is van de werkwijze die is vastgelegd in de huidige overeenkomst met Spaarnelanden. Mogelijk dat er nog wat efficiencyverbetering doorgevoerd zou kunnen worden, maar dat hierdoor deze frequentiegestuurde aanpak tot wezenlijk andere uitkomsten zal leiden valt te betwijfelen. Het traject dat momenteel ingezet is, waarbij een beeldgestuurde aanpak ingevoerd wordt, zal naar alle waarschijnlijkheid tot een verdere stabilisering en mogelijk nog verbetering leiden.

3. Afvalstoffenverordening

Op 27 oktober jl. heeft het college de raad positief geadviseerd ten aanzien van de nieuwe afvalstoffenverordening en het bijbehorende uitvoeringsbesluit. Ook de commissie Beheer heeft inmiddels ingestemd met het voorstel. Behandeling in de raad heeft plaatsgevonden op 3 december jongstleden.

Herziening van de verordening uit 2006 was noodzakelijk op grond van nieuwe wetgeving en veranderde bedrijfsvoering bij Spaarnelanden. Een en ander houdt het volgende in:

- In het kader van de Europese dienstenrichtlijn, ingaande 01 januari 2010, is het vergunningenstelsel uit de verordeningen komen te vervallen. In plaats daarvan komt indien nodig een meldingsplicht. Enkele activiteiten in het kader van de afvalstoffenverordening moesten om deze reden aangepast worden. Bijvoorbeeld de incidentele inzameling van kleding door charitatieve instellingen.
- De Wet Milieubeheer is veranderd in die zin dat gemeenten veel meer vrijheid hebben gekregen ten aanzien van de wijze van inzamelen van GFT en voorts zijn de loopafstanden van het perceel naar wijkgebonden inzamelvoorzieningen vanuit de centrale overheid komen te vervallen.
- Wijzigingen in de bedrijfsvoering betreft reglement milieuplein en een aantal detailwijzigingen die de uitvoering faciliteren.

4. Toekomstvisie reinigingsrecht

Bij de begroting 2008 is het voornemen gemeld het reinigingsrecht te beëindigen. Er zal echter gewacht worden tot de implementatie van de ondergrondse inzameling in de binnenstad is voltooid. De reden hiervoor is dat met de invoering van het plan de huisvuilzak uit het straatbeeld in het centrum zal verdwijnen. Het restafval zal uitsluitend nog in afsluitbare containers of ondergrondse containers aangeboden worden. Dit geldt zowel voor particulieren als bedrijven. Het gevolg hiervan is dat bedrijven dan niet meer de mogelijkheid hebben om illegaal huisvuilzakken aan te bieden door deze samen met die van particulieren aan de weg te zetten. Iedere huisvuilzak die aangetroffen wordt komt in aanmerking voor een proces verbaal. Tevens is met de afdeling Handhaving Openbare Omgeving (HOO) afgesproken om gedurende de eerste periode waarin de vernieuwde inzameling in werking is verscherpt te handhaven.

Op deze wijze worden de nodige waarborgen gecreëerd om de afschaffing van het reinigingsrecht succesvol te laten verlopen.

Naar verwachting kan de afschaffing een feit zijn per 2012. Dit betekent dat het afbouwtraject waarin ondernemers geïnformeerd zullen worden en de tijd zullen krijgen om een contract te sluiten bij een particuliere inzamelaar medio 2010 opgestart zal worden.

5. Nieuwe opzet inzameling en reiniging binnenstad

De nota is door het college vastgesteld. Omdat de financiële consequenties al afgedekt waren en gefiatteerd door de raad, behoefde de nota niet meer verder het bestuurlijke traject in. Een belangrijk aspect bij de verdere implementatie vormt het feit dat de ondergrondse containers voor de binnenstad, vanwege het beschermde stadsgezicht, bouwvergunningplichtig zijn. De bouwvergunning kan alleen verleend worden als het betreffende bestemmingsplan ook voorziet in deze inzamelmiddelen. Het probleem is dat het merendeel van de bestemmingsplannen in het centrum niet voorziet in ondergrondse containers. Om deze reden worden momenteel de bestemmingsplannen aangepast. Momenteel is een facetbestemmingsplan in concept gereed. Middels dit plan wordt het mogelijk ondergrondse containers binnen de verschillende bestemmingen mogelijk te maken zonder dat ieder bestemmingsplan afzonderlijk hoeft te worden aangepast. Het plan zal begin 2010 in procedure komen. Tegelijkertijd zal dan ook de bouwvergunningsprocedure opgestart worden. Op deze wijze kan op het moment dat het facetbestemmingsplan van kracht wordt ook de bouwvergunning verleend worden. Naar het zich nu laat aanzien kunnen de eerste containers geplaatst worden in het 4^e kwartaal van 2010.

6. Invoering ondergrondse afvalinzameling stadsbreed

De onderstaande tabel (tabel 3) laat zien dat eind 2009 54% van de huishoudens aangesloten zal zijn op ondergrondse inzameling. Dit percentage zal geleidelijk oplopen tot 85% als het project zal zijn afgerond in 2013.

Tabel 3: % aangesloten huishoudens

peildatum	% huis.h.
31-dec-09	54
31-dec-10	60
31-dec-11	65
31-dec-12	77
31-dec-13	85

Het aanvankelijke streven bij de start van het project was om 50% van de huishoudens aan te sluiten op ondergrondse inzameling. Dit streven wordt dit jaar behaald. Het eindstreven is inmiddels gesteld op 85%. Het is de bedoeling dit getal eind 2013 te bereiken. Er blijft dan nog circa 15% van de huishoudens over die niet aangesloten kunnen worden op een ondergrondse container. Hierbij moet gedacht worden aan wijken met ver uiteen liggende vrijstaande woningen. Voorts aan delen

Haarlem

8

van buurten met zeer dicht opeenstaande woningen waar plaatsing niet mogelijk is zonder substantieel het woongenot van bewoners in negatieve zin te beïnvloeden.

De gestelde doelen voor glas en papier zijn inmiddels zo goed als bereikt. Een uitzondering vormt nog de binnenstad. De containers voor glas, papier en eventueel kunststof zullen meegenomen worden met de implementatie van het plan vernieuwde inzameling binnenstad.

7. Hondenbeleid

Eind 2008 is de onderhoudstoestand van de losloopgebieden geïnventariseerd. Vastgesteld werd dat veel losloopplekken niet goed afgebakend waren. Ook bleek dat er enkele losloopgebieden waren verdwenen ten gevolge van nieuwbouw of herinrichting van de openbare ruimte. Naar aanleiding van dit gegeven is er een herindeling tot stand gekomen van de losloopgebieden. Hierbij is een meer evenwichtige spreiding van losloopmogelijkheden in Haarlem gecreëerd. Ook is inmiddels de afgrenzing van de losloopgebieden verbeterd. Er zijn rondom de gebieden speciale paaltjes geplaatst waarop aangegeven staat of men zich in het losloopgebied bevindt.

Hoewel de afdeling handhaving openbare ruimte aangeeft nog niet op sterkte te zijn wat betreft handhavers in de openbare ruimte, wordt er toch zo veel mogelijk gehandhaafd op het hondenbeleid. Dit betreft met name de afspraken die gemaakt zijn in het kader van de Wijkcontracten.

8. Handelsreclame

Het uitdelen van handelsreclame is in bijna alle gevallen in Haarlem verboden. De handhaving lijkt effect te hebben. Het voornemen is om in 2010 kwantitatieve resultaten te presenteren.

9. Kauwgum

Het project wordt binnenkort afgerond en zal geëvalueerd worden. Het ligt in het voornemen de verwijdering van kauwgum structureel in de aanneemsom op te nemen.

10. Inzameling kunststoffen

In het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) is afgesproken dat gemeenten uiterlijk in 2010 starten met de gescheiden inzameling van kunststof verpakkingsafval. Dit kan middels bronscheiding of nascheiding. In het eerste geval wordt het kunststof apart

Haarlem

9

gehouden door de burger. In het tweede geval wordt deze afvalstroom achteraf mechanisch uit het restafval verwijderd.

In principe heeft Haarlem gekozen voor nascheiding. De realisatie van een installatie hiervoor in de nabijheid van Haarlem is echter minder nabij dan we hoopten. Om deze reden is het verstandig voorlopig in te zetten op bronscheiding in Haarlem. Hierbij zal, met betrekking tot de inzamelmiddelen, gekeken worden naar een combinatie van ondergrondse en bovengrondse containers. Randvoorwaarde is dat de invoering geen extra kosten met zich mee brengt voor de gemeente. Voorts dient de mogelijkheid open gehouden te worden om snel over te kunnen schakelen op nascheiding indien dit mogelijk zou worden. Financiering zal plaatsvinden middels de structurele en eenmalige vergoedingen vanuit het bedrijfsleven.

Nog dit jaar zal het contract getekend worden met Nedvang, de organisatie die het bedrijfsleven vertegenwoordigd, en zal gestart worden met de voorbereidingen. De benodigde bovengrondse containers kunnen in het eerste kwartaal van 2010 geplaatst worden. De eventuele plaatsing van ondergrondse containers zal wat meer tijd kosten. Het streven is er op gericht om medio 2010 het systeem volledig in werking te hebben.

11. Toekomstvisie grofvuil

Met de vergaande mechanisering van de afvalinzameling blijft de inzameling van grofvuil een onderdeel waarbij de medewerkers van Spaarnelanden nog zwaar worden belast. Deze situatie kan niet voort blijven bestaan. Dit betekent dat in 2010 nieuw beleid ontwikkeld zal worden. Uitgangspunt hierbij zal een stimuleringsbeleid zijn ten aanzien van het brengen naar het milieuplein. Dit beleidsvoornemen zal gekoppeld worden aan de ontwikkeling van het nieuwe milieuplein in termen van doorstroming en effectiviteit.

12. Drijfvuil

Spaarnelanden verwijdert sinds 2009, in opdracht van het hoogheemraadschap Rijnland, het drijfvuil uit de doorgaande waterwegen binnen de gemeente. Om tot goede werkbare afspraken te komen wordt op dit moment gewerkt aan een overeenkomst met Rijnland waarin de taken en kwaliteit nader worden gespecificeerd.

13. Sterk vervuilde locaties (Hotspots)

Voor 2009 is een bedrag van € 150.000 beschikbaar gesteld voor het schonen van hotspots. Vanaf 2010 zal de financiering opgelost worden binnen het beschikbare budget. Het aantal hotspots is intussen gedaald van een initieel aantal van 44 tot momenteel 17 locaties. Met de verdere uitrol van de ondergrondse inzameling en de introductie van beeldgestuurd reinigen wordt verwacht dat in 2013 deze locaties volledig zijn opgenomen in het reguliere werk.

Haarlem

10

14. Invoering diftar

Op grond van een onlangs uitgevoerde verkenning blijkt dat door de invoering van diftar scheidingsresultaten verbeteren en de beheerskosten van de afvalinzameling kunnen dalen. Echter er zijn tot nu toe geen klasse 1 gemeenten die tot de invoering van diftar zijn overgegaan. De reden is dat invoering vooral in grote steden zeer ingrijpend is voor de organisatie en hoge technische en administratieve eisen stelt. Voorts is er op dit moment weinig draagvlak bij bewoners en dreigen zonder aanvullende maatregelen bepaalde groepen zwaarder belast te worden dan anderen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan ouderen die gewend zijn om het restafval verdeeld in kleine huisvuilzakken naar de ondergrondse container te brengen.

Ook een overweging in deze is in hoeverre andere stimuleringsinstrumenten zoals bijvoorbeeld communicatie of het inperken van gratis ongesorteerd ophalen tot nu toe ten volle zijn benut.

De uitgevoerde verkenning naar een beter scheidingsrendement in Haarlem zal betrokken worden bij de evaluatie van de afvalinzameling middels het nieuwe afvalstoffen en reinigingsplan 2010.

Met vriendelijke groet,

Maarten Divendal